

UJ DEBRECZEN

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Debreczen, Darabos-utca 7. szám. — Telefon 412. szám.
Hirdetések ár szahás szerint vétnék fel.

II. évfolyam.

32 szám.

Előfizetési ár helyben: egy óra 1 korona, negyedévre 3 korona. — Vidékre egy óra 1 kor. 50 fillér; negyedévre 4 kor. 50 fillér.

Debreczen, 1913.

Szombat, február 8.

Erő az erőszak ellen

Nem hisszük, hogy legyen ember Magyarországon, aki illuziókban ringassa magát a csonka mungóparlament által kiküldött választójogi bizottság tárgyalásait illetően amelyek tegnap vették kezdetüket. Nem hisszük, hogy a zseb-érdekükön kívül más érdeket nem ismerő privát embereken, becstelen politikusokon és éhbérükért remegő főispánokon s egyéb állami alkalmazottakon kívül lenne még ember ebben a szerencsétlen országban, aki jóhiszeműen bírálgatná ennek a kimondhatatlanul gaz kormányznak — bármely cselekedetét. Mert nem lenne vér, józan ész és tisztesség ebben az országban, ha akadna olyan élő lény, aki önzetlenül huzna Lukács Lászlóhoz és Tisza Istvánhoz.

Ennélfogva az a hitünk, hogy megtevéstésre szánt gyalázatos hazugság az, mintha a bizottságban a Tisza javaslatának olyatén megváltoztatását terveznék, amely változtatások a javaslatot elfogadhatóvá tennék a demokratikus választó reform hívei szemében. Pedig ezt írják a kormány zsoldjába szegődött újságok. Mit bánják ők, ha e bizottság tárgyalásai már egy-két nap mulva be fogják bizonyítani, hogy lényeges, demokratikus módosításokat a teljhatalmúvá lett Tisza meg nem tűr. Mit bánják a fizetett lapok, ha már egy-két nap mulva hazugságon csipik őket?

Mit bánja ezt Lukács László, aki június 4-ike előtt a legszédítőbb valótlanságokat hirdette, elhítetvén a világgal, hogy ő nem Tisza cselédje, s hogy olyan választói reformot csinál, amely Justhékát is kielégíti?

Ezek az emberek körömszakadtig hazudnak s ha cselekedni kell, kivezénylik a szuronyokat, s ezeknek védelme alatt követik el nyílt gázságaikat.

Igaz, hogy a Tisza javaslatá fundamentumában és minden porcikájában rossz. De ha a 30 éves korhatárt 24-re, a két évig egy helyben dolgozást az

egy szakmában való dolgozásra változtatják; ha az önálló iparosnak megadják a jogot az iparigazolvány alapján és ha a választók összeírásának eljárását mentesítik a korrupciótól s hatalmi önkénytől: akkor igenis pár százezer több választó lesz, amelyek a progresszív néposztályokból kerülnek ki.

Ez a pár százezer választó az eddig való ellenzéki választókkal együtt már a legközelebbi választáson ugy elsőpörné Tisza-Lukácsékat, a bihari csordával, a mungó bandával együtt, hogy hírük-nyomuk se maradna. Elsőpörné őket, mert azokat a gonosztetteket, alkotmány- és nemzetellenes merényleteket, amelyeket június 4-ike óta elkövettek, sem megbocsájtani, sem elfeledni nem lehet.

Ez a társaság igen jól tudja, hogy egy, bár apró nüánzaiban demokratikus izü választói reform menthetetlenül kitörné a nyakát. Öngyilkosságot követnének el, ha Tisza javaslatán olyan módosításokat eszközölnének, melyeket újságjaik beígérnek. Lesz, bizonyára lesz valamelyes apró-cseprő simítás, szemfényvesztő porhintés, de ez csak annyit jelent, mint amikor a ciankáli oldatba egy kis tejet öntenek.

Jól mondta nyílt levelében Sándor Pál, hogy a választói reformon és az országban nem segít más, csak az, hogy Tisza, Lukács és az egész kormánybanda takarodjanak a helyükről. Ezt ezek csak akkor cselekszik meg, ha a szó szoros értelemben lelökik őket onnan. Ha a király rájuk parancsol: Mars!

Polgárok, munkások, itt nincs más segítség, csak a tömegsztrájk! Agitálni kell a végsőkig, hogy az erőszak uralmával s a jogfosztással szemben talpra álljon az egész ország. Az agitáció hullámainak el kell jutnia minden városba, faluba, pusztára és igen valószínű, hogy maga ez a hullámozás is fel fogja dönteni a kormányt, amelynek helyzete már száz és egy okból ugys megrendült ugy letről, mint fentről.

Milyenek lesznek az új darabontok?

A kormány könyomatosa jelenti: A honvédelmi miniszter szétküldötte már a katonai parancsnokoknak azt a felhívást, amely a képviselőházi őrség szervezésére vonatkozik.

Az őrség állni fog: egy törzstisztből, mint parancsnokból, egy törzs- vagy főtisztből, mint a parancsnok helyetteséből, egy főtisztből, mint segédtisztből és a legénységből. Az őrség legénységi állományát hat palota-főrmester, 48 palota-őrmester és három tisztiszolga fogja alkotni. Az egész állomány tehát hatvan fő lesz.

Az őrségbe telveszik a közös haderőnek, a magyar királyi honvédségnek vagy csendőrségnek magyar honos, tényleges vagy nyugdíjnyújtó önként jelentkező tisztjeit, továbbá altisztjeit, akik tényleges szolgálati kötelezettségeiknek eleget tettek (tehát tartalékosokat is), hadiszolgálatra teljesen alkalmasak, magyarául bűkeletesen tudnak, nőtlenek s azonfelül szellemi képzettségben s erkölcsi tekintetben kiválóak. Az őrség legénységi állományának tagjai három hónapig tartó próbaszolgálatot teljesítenek s csak azután osztják őket be végérvényesen az őrséghez, ahol legfőbb hat évig szolgálhatnak.

Mind a tiszték, mind a legénység, ha a képviselőházi őrségi szolgálatuk valami okból megszűnik, ismét a magyar királyi honvédséghez, illetve csendőrséghez helyeztetnek vissza.

A képviselőházi őrség tisztjei rendfokozat szerű illetékeket s ezenfelül pótdíjat kapnak, amely a havidíj ötven százalékának felel meg. Kapnak ezenfelül diszruhát és egyszersmindenkorra hatszáz korona egyenruházati járulékot. Az őrség legénysége ruházatot, lakást és ételmezést természetben kap, pénzben pedig a főrmesterek évi ezernyolcszáz, az őrmesterek ezerszáz koronát kapnak; ezek a pénzbeli illetékek kétévénként százötven koronával emelkednek. Ha a legénység tagjai közül valaki külön engedélylyel megköszül, a természetbeni lakás helyett évente hatszáz korona lakbért, az ételmezési váltásául pedig évente szintén hatszáz koronát kap.

Eljegyzési, lakodalmi gyorsan és jutányos árban észülnek
Meghívók Horovitz Zsigmond könyvnyomdájában
Darabos-u. 7.

Vizvezetékek, Gyenes Antal, Csapó-u 6. Telefon 15.
csatornázás, központi fűtéseket szakszerű kivitelben, jótállás mellett — Tervrajzot és költségvetést díjtalanul készítenek. Házak évi jókarban tartását csekély díjazásért elvállalom.

A honvédséghez, illetőleg a csendőrséghez visszakerülő tisztek és legénység ismét a honvédségi, illetőleg a csendőrségi illetékek élvezetében kerülnek az őrségnél teljesített szolgálati idő beszámításával. Hasonló az eljárás a nyugdíjazásnál is; az őrség tagjait mint honvéd-, illetve csendőregényeket díjazják az ezekre fennálló törvényes rendelkezések szerint.

Az őrség felállítására vonatkozó előkészületek javában folynak. A pályázók kérvényeket szolgálati úton tartoznak a honvédelmi miniszterhez e hó 25-éig beadni; a honvédelmi miniszteriumba vagy a képviselőház elnökségéhez közvetlenül a kérvényeket beadni nem lehet.

Kaposvárról megszökött török tisztek.

Részt akarnak venni az új háborúban.

A szandzsákból Boszniába felszorult 1200 török katonából, nyolc tiszttel együtt, száznál többet Kaposváron helyeztek el. A menekülő török katonák legfőbb parancsnoka, Ali Mumtáz vezérkari őrnagy, a volt török-boszniai határbiztosa és a plevjei helyőrség parancsnoka december 10-ike óta szintén Kaposváron tartózkodott.

A kaposvári török tiszti-kolóniának ő volt a feje. Hatalmas természetű férfi, aki energikus vonásaival mindenki figyelmét azonnal magára vonta. Vasárnap óta azonban Ali Mumtáz őrnagy eltűnt Kaposvárról és vele együtt eltűnt legjobb barátja, jóban-rosszban leghiveb pajtása: Hairy főhadnagy is.

Mikor a múlt hét folyamán nyilvánvalóvá lett, hogy a londoni béketárgyalásokat félbeszakítják és a török harcerekben újból megindul a háború, Ali Mumtáz őrnagy azóta valószínűleg buskomor lett. Az áig harminckét éves őrnagyot hazájának, Törökországnak pusztulása kínozta szakadatlan. Egy újságíró még szombaton beszélgetést folytatott az őrnaggyal:

— Mielőtt Boszniába menekültünk, — mondotta Ali Mumtáz — én szívesen megöttem volna magam. Mi célja lehet már az én életemnek. Nagyanyámon kívül nincs senkim, még barátaim se. Abban a rettenetes helyzetben már csak megváltás lett volna a halál. A többiek tiltakoztak ez ellen. Ma csak a szegény és kétségbeesés az én osztályrészem. A hadbíróseg fel fog menteni bennünket. A legsúlyosabb okok kényszerítettek a menekülésre. A nagyapám ezredes volt, de a nagyanyám nem ért sem a taktikához, sem a sztratégiához. Ő el fog engem itélni. Ő azt vallja, mit a régi törökök, hogy egy igazi ozmán győz, vagy meghal, de a harcot küzdés nélkül el nem hagyja.

— Ez a tértenség rettenetes — folytatta. — Ugy érzem, hogy ha az újabb háborúban nem vehetek részt, öngyilkosságot fogok ekövetni.

Másnap reggel az őrnagy a hajnali gyorsvonattal Budapest felé utazott, Hairy őffendi főhadnagy volt kíséretében. Vasárnap hajnalban a két török tiszt megszökött Kaposvárról. Az utjuk Budapesten át Bukarestbe vezetett. Innen Kanstantinápolyba mehettek és úgy lehet, hogy ma már ki is kötött velük a hajó Konstantinápoly előtt.

Maguk a Kaposváron maradt török tisztek még mit sem tudnak két bajtársuk szökéséről és nyugodtan várják vissza Ali Mumtáz és Hairy őffendit.

Modern és a legjobb
VILLAMOS
berendezések
rendelje meg
Földvári-nál
üzleti telefon 168 — gyári telefon 816.
Tanuló felvétetik.

Az új háború.

Béketárgyalások előtt.

A török hadsereg gyászos csödjének sötét, ségben vakító fénygel ragyog Sukri basa seregének hősi ellenállása. A török kormány gyalázatosan elárulta a vitéz helyőrséget, amikor balenyugodott abba, hogy a fegyverszünet alatt sem láthatlak el friss eséggel, de a helyőrség vialány, éhség és pusztító betegségek ellenére derekasan megállta helyét és a török békekövetők büszkén szegezheték szembe a telhetetlen Ballán-szévetségnek Drinápoly érintetlenségét. Most újra megdördültek az ágyuk Drinápoly előtt és a lecsapott bombák lángba borították a város legszebb részét.

A portá a bolgárok reményeivel szemben a helyőrség sikeres elmentését híreszteli, de inkább kell látni, hogy Sukri basa is mér vett ügyért harcol és Drinápoly nem tartható sokáig. Ugyanaz lesz a sorsa, mint minden várnak, melynek helyőrsége gyöngye arra, hogy keresztültörje az ostromlók láncát. Sikertől ugyan elvonnia a nyit harcok elől az ellenséges csapatok tömegét, de teljesen magára maradt. Az a hatalmas török sereg, amely áig kétszáz kilométernyire tetlenül veszteget, meg sem kísérti, hogy felmentésére siessen. És ez a török hadsereg belső és viszontagságos helyzetének legszomorúbb bizonyossága: ez a mozdulatlan és Csakis a tehetetlenség és kétségbeesés lehet oka annak, hogy a török sereg Csataldzsánél is, a Gallipóii szigeteken is védekezésre szorítkozik.

Minttha Konstantinápolyban még mindig azt remélnék, hogy Drinápoly ostroma alatt mentő események lépnek közbe, vagy hogy az ottomán birodalom hadseregének teljes megsemmisülése után sem veszíthet többet, mint amennyit már eddig átengedett az ellenségnek. De akármi lehet is magyarázata török hadsereg tetlenségének, még sem fogja elkerülni szerencsétlen sorsát, amely ellenállhatatlanul sodorja a végső megsemmisülés felé. Ilyen hadsereggel és

Jelenet.

Az asszonynak — Isten tudja, hányadszor már — ismét észbe jutott a gyötör, kínzó kérdés: Miért?...

Miért csalta meg az ura őt, aki jó volt hozzá, tiszta, becsületes? Mert ha nagy, felekezhetetlen szenvedély uralta volna, ha oly nő hódítja el tőle, aki testi és lelki szépségben tökéletes, valami ragyogó szépmű, diadalmas szépségű ifju démon, aki mellett az ő karcsu teste, gyermekes kedélye, mint tűnő árnyék mosódott volna el csupán, akkor még megértette volna. De így?

— Miért, miért? — sóhajtottá idónként és a halk sírásból nagy, erős, fájdalmas zokogás támadt, panaszos sikoly: — Miért?... Miért?

A férj, ki legkelembesebb álmát aludta még, riadtan ült fel ágyában s az álmos emberek türelmetlen izgultságával szólt be a másik szobába:

— Megint ez a gyűlöletes nyaffogás? Korán reggel erre ébred az ember s késő este ezen alszik el. Annyit sírsz már, hogy nemsokára saját könnyeidben fürödhetel, újabb jelét adva bámulatos magadimédésának. Mit pityeregsz, mikor nincs okod rá? Mondtam elégszer, hogy hazugság minden rossz, amit rólam beszélnek. Az a levél, ami véletlenül kezébe került, nem egyéb, mint egy örült hisztérika fantazmagóriája, amit ép oly joggal irhatott volna Schjiva főpapjának, mint nekem. Higgy nekem végre.

Nem csaltalak meg soha, mindég csak téged szerettelek.

— Megcsaltál, tudom, — zokogta az asszony. — De mondd: miért... miért? — s ráborult az asztalra, mint a szomorúságnak megelenedett szobra.

Am a férjnek nincsen művészi érzéke ahhoz a pózhoz, mit nejtől lát, neki csak jelget vannak, mik nem hagyják nyugton s végigvan: pihenni, aludni...

A legfőbb férfi még a gyereksínást is utálja, pedig ez csupán mennyei zene ahhoz a zokogáshoz képest, amit megcsalt asszony tud produkálni, ha férje nem elég ügyes ahhoz, hogy titkon tartsa szerelmi kiruccanásait s véletlenülük ezébe akad a le nem tagadható bizonyíték.

Gustav, a férj, ingerületen támadt neje: — Hagyj fel végre ostoba sírással, mert végre is el fogod ezzel érni, hogy igazán megcsaltak. Az egész világom semmi megcsiratni való nincs, mint a pénz — ami nem a miénk. Más veszteség az semmi. Piszok, rongy csupán. — Az élet rongy neked? A mi kettőnk együttes élete piszok és sár? Elmuít szép szerelmünk is az?

— Az is. Minden.
— Az a szép, tiszta, boldog szerelem. A csókom, ölelésem?

— Mondtam már. Hagyj aludni.
Az asszony tekintete szomorúan meredt ura ágya felé. Várt egy megbánó szót, hívó kedveskedést, vigasztalást. De férje cinikusan ne-

vetett megdöbbenésén, a rémületen, mely kiült szomorú arcára, a könnyeken, mely csodásan megnagyobbodott, mozdulatlan szeméből hullt alá. És nevetett a felkiáltáson is, ami a halálra sebzett gaamb jajsavához volt hasonló.

— De hát igazán igaz ez? Mondd, édes, igaz?

Az «édes» megfordította kicsi fejpárnáját, magára huzta a takarót, miközben hosszan, nyugtottan ásított s beszélni kezdett:

— Igaz. S most már ha mindent tudsz, hagyj békén. Aludni akarok.

— És elbirsz aludni, mikor én úgy szenvedek? Mikor a halál borzalmát kinlódodom? Mikor a lelkemet megdermedni érzem s agyamban az örület lángja csap? Ha szenvedek, elbirsz aludni? Kegyetlen vagy. Szivtelen vagy. Rossz...

A férj nem felelt. Egyenletes lélekezése elárulta egészséges, mély álmát.

— Ez délig így fog tartani, — sóhajtott az asszony s vánszorgó léptekkel indult a másik szobába.

Ott megmosta arcát friss vízzel, kis otkolonos glicerint pamacsolt rája, behintette finom rizssporral, hogy a sírás nyomai eltűnjenek.

Nagy álló tükre előtt megállt, végig nézett magán. Délcég, büszke, szép asszony mosolygott ki onnan. Aztán felvette ismét a régi pózt. Ujra odapillantott. Most bánatos szemű, görnyedt testtartású kis mártíralakban látta magát. Felnevetett hang nélküli, gunyosan, diadal-

ilyen hadvezetéssel Törökországnak semmi reménye nem lehet, hogy engedékenységre kényszeríti ellenségeit és az ifjú török kormány nem tehet jobbat hazája érdekében, minthogy két kézzel kap a hatalmak segítő keze után.

Romániában belső válsággal fenyeget a román-bolgár konfliktus kiélesedése. A mostani koalíciós kabinet a harcoló liberálisok ostromát bírja ki sokáig és kénytelen lesz lemondani. Ha aztán a liberálisok kerülnek kormányra, akkor nincs kizárva annak a lehetősége, hogy a romániai csapatok bevonulnak Bulgáriába és megszállják Szilisztriát, hogy így módon befejezett tényt teremtsenek. Bulgária azonban semmi szín alatt sem hajlandó lemondani Szilisztriáról.

Csata Gallipoli szigetén.

Konstantinápolyból jelentik: Gallipoli előtt nagy csata kezdődött. Két bolgár ezred Kadiköj mellett megkezdte a harcot, de a törökök visszaverték a bolgárokat s óriási veszteségeket okoztak nekik.

Konstantinápolyból jelentik: Kedden az előőrsek közt összeütközés volt Gallipolinál, azután a két ellenséges fél egész lőtérvolságig jutott egymáshoz és csata fejlődött ki. A bolgárok Bulajr erődnél nyomultak előre, de vereséget szenvedtek s visszavonultak.

A bolgárok előrenyomulása.

Párisból jelentik: A Matin filippopolisz jelentése szerint a bolgárok éjjeli támadással hatalmukba kerítették egy Arnautköjtől északra fekvő falut. Nyolcszáz török katonára és több tisztra a bolgárok fogságába kerültek.

Drinápoly ostroma.

Szöfiából jelentik: A bolgár ágyútegek szünet nélkül bombázzák Drinápolyt. A déli és délkeleti erődökben az ágyuzás igen nagy károkat tett. Tegnap a bolgár gyalogság megszállotta Paviköj helységeit és futóárkaikat előre tolták. A támadók gyűrűje egyre szűkebb a drinápolyi sáncok körüli.

Konstantinápolyból jelentik: A drinápolyi támadásokkal a bolgároknak nem lehet egyéb

masan. Azt a kis szürke bánatasszonyt csufolta.

Aztán magára vette köpenyét, hetyke kis barátját és sétára indult.

— A régi, a siró, unalmasan szenvedő hitvese van degradálva, — mosolygott a lépéseken lefelé haladtában. Eltemettük és többé sohasem támasztjuk fel.

Mikor az utcára ért, mohó vágygyal szivta magába a tiszta, friss levegőt. A szél meglepő barette tollait, mely pajkosan himbálódott, mintha ifjú szerelmes apród fejét díszítené.

Elindult a fasorba. Vágtatva, gyors iramban jött feléje egy kocsi. Mikor egész közel ért hozzá, hirtelen megállt, valaki kinyitotta az ajtót, kezét nyújtotta, beemelte az asszonyt s leeresztette az ablak függönyeit.

— Végre... végre...

— Végre!...

Nem is szó volt, talán csak sóhajtás. A színház hátszerelmese talán soha nem szavalt szebben, mint akkor.

— Minden nap így vártalak... Minden nap Te édes... szeress... csókolj... hogy meghaljak az életem karjaiban...

Később, mikor az asszony is szóhoz jutott, elmagyarázott mindent.

A hűtlen férj kedvese rut volt. Ostoba. Könnyű... Ma tudta meg. S ezenül nem írogat többé... Csak akkor... akkor csupán, ha úgy mint ma — el kell altatni férjét.

O. Henry.

céljuk, mint megrémíteni a lakosságot, hogy a nép kényszerítse magához a helyőrséget. Erre mutat az is, hogy a bolgár és szerb ágyúk nem a vízre és az erődökre, hanem a belvárosra vannak irányítva, ahol az ágyúgyőzők iszonyatos pusztításokat okoznak.

A belügyminiszterium dróttalan táviratot kapott a drinápolyi véltől, hogy az ágyuzáskor igen sok asszony és gyermek halt meg.

Müstafa-Pasából jelentik: Drinápoly város több sarkán ég. A lángok idáig látszanak.

Konstantinápolyból jelentik: Gallipolinál kedden reggel kisebb előcsatározások voltak. Itt a szerb és bolgár lovasság lépett akcióba. Mind a két részen nagy veszteségek voltak és a csatát ekéseredetten vívták délig. Gallipolinál döntő ütközet lesz és pedig a siker minden reményével, mert ott vannak az iránsai elite-csapatok és a kurd lovások

Csataldzsánál.

Hivatalos távirat jelenti Csataldzsánból: Révid ideig tartó összeütközés után a bolgár előőrsek visszavonultak.

Béketárgyalások előtt?

Konstantinápolyból jelentik: Beavatott közből kiszivárgott, hogy két-három nap múlva megindulnak a béketárgyalások Szófiában.

Párisból jelentik: A Nevjork Heráid konstantinápolyi tudósítója jelenti, hogy jó forrásból szerzett értesülései szerint a legközelebb időn belül megkezdődnek a béketárgyalások és pedig most Szófiában.

Londnából jelentik: Konstantinápolyból táviratozza a Daily Express tudósítója: Altitáiban beszéltek, hogy Mahmud Sefket pasa azért utazott Csataldzsába, mert tárgyalni akar a békefeltételekről Szavov bolgár fővezérrel.

Támadás Rodostónál.

Konstantinápolyból jelentik: Enver bey azt tervezi, hogy a csataldzsai bolgár harcveronától nyugatra, közel Rodostóhoz csapatokat szállít hajókon. Tegnap Enver bey Ismetben volt, a Márványtenger kisázsiai partján, ahol körülbelül huszezer főnyi török sereg áll. Ezt a haderőt akarja Enver bey Rodostóba vinni.

Szerbia és Görögország Bulgária ellen.

Bécsből jelentik: Egyes szerb lap szerint Venizelosz belgrádi tartózkodása azért fontos, mert alkalmat szolgáltatott arra, hogy a két állam megállapodást kössön Bulgária tulzot követeléseiivel szemben követendő eljárásukra vonatkozólag. Itteni diplomáciai körökben valószínűnek tartják ezt az elhidegülést és feltételezést, de azt hiszik, hogy ennek csak később, a béke megkötése után lesznek átható következményei, mert ma még nagyon is egymásra vannak utalva a szövetséges államok.

Belgrádból jelentik: Venizelosz és Pasics tegnapi tanácskozása egy óránál tovább tartott. A tanácskozáson csak arról volt szó, hogy a Törökországot illető kérdésekben a balkáni szövetség hogyan viselkedjék. Ebben a kérdésben teljes megegyezés jött létre. Szerb-görög egyezségről nem volt szó. Venizelosz ezután a szerb hadügyminiszternél tett rövid látogatást.

Makulatur papiros olcsón kapható a kiadóhivatalban:

Darabos-utca 7. sz.

Színház.

1913. február 7-én, pénteken, C) bérletben:

A GÓLYA

Bohózat 3 felvonásban.

Heti műsor:

Szombaton: Gólya, vigjáték. A) bérlet.

Vasárnap délután: Faun, játék. Mérsékelt helyárakkal. Bérietszünet. — Este: Lilla dominó, operette. Kisbérlet.

A gólya.

(Bemutató előadás.)

A Vigszínház műsoráról került hozzánk ez rendkívül mulatságos bohózat, melynek tegnap este volt az első előadása. Kacagtató helyzetekben és félreértéseken alapuló tévedésekben gazdag darab a «Gólya». Szerzője — hazájában többé-kevésbé ismert író — nem törekedett valami különösebb, magasabb nivóra, vagy irodalmi színvonalra, külső eszközökkel elérhető hatást akart kelteni, jókedvet, nevetést ébreszteni. És ezt a célját el is érte, mert különösen a második és harmadik felvonás alatt harsogó kacaj volt az egész nézőtérben, jól éreztük magunkat, nálásak voltunk a szerzőnek, hogy két órán keresztül elmuáttatott és ezért meg azokat a fogyatékosokat is megbocsátottuk neki, melyek darabjában előfordúlnak. Ha jobban megvizsgáljuk a Gólyát, azt találjuk, hogy nagyon vézna cselekményű, tárgyában kevés az ujszerű. A gondolat kitalálásában nincs eredetiség, de a kis cselekménynek mulattató epizódokkal való tarkításában ügyes, jelleményes írónak mutatkozik Margaret Mayo. Biztos kézzel kezeli témáját, jól ismeri a szinpadai fogásokat és hozzáértően tudja azokat felhasználni.

A színészek nagyon jó előadásban mutatták be a darabot. Kassay ötletes, rendezése mellett mindnyájan kidolgozott alakítást produkáltak.

Elsősorban Jinks Jimmy személyesítőjét, Berczi Ernőt kell kiemelni. Kedvesen, természetesen játszott, a komikumnak kitünő érzékkel való kihasználásával, a színezésnek gazdag változatával. Lajthay eleinte bizonytalan volt, később már nagyon jó. A két fő nő szerepet Vajda Ilonka és Halassy Mariska adta. Vajda Ilonka végtelen bájjal alakította Kitty szerepét, diszkrét, finom és kedves volt mindvégig; Halassy Mariska hűltámban szerepében is méltó partnerének bizonyult. A kisebb szereplők: Vámos Gizi, Kiss Mariska, Székely Gyula jók voltak. Az első felvonás után még nem igen melegeedt fel a közönség, később már inkább tapsolt és a darabot szívesen fogadta.

Ernosz.

SZÍNHÁZI HIREK.

A Gólya. Ma este megismétlik a Gólya pirosszínlepos vigjátékot, melynek tegnap bemutatóján a közönség ki nem fogyott a derült-ségből. A kiváló vigjáték-újdonosság mai előadása iránt szép érdeklődés mutatkozik.

Faun vasárnap délután. Vasárnap délután mérsékelt helyárakkal, 3 órai kezdettel a «Faun» vigjáték kerül színre, mely mint mindennütt, úgy Debreczenben is őszinte, meleg sikert aratott. A kiváló darab délutáni előadására a színházi pénztár jegyeket előre árusít.

„APOLLO”

mozgó színház.

Piac- és Miklós-utca sarok.
Igazgató: Deési Alfréd.

Folytonos bemenet! Telefon 762.

Remek műsor Remek műsor.
Ma utoljára
Halál és az anya.
Dráma 2 felvonásban.

Henry Portennel a legszebb dán színésznővel
a főszerepben:

Az éj királynője.
Dráma 2 felvonásban.

És több szép szám a kétórás műsor keretében.

HIREK.

Itt a tavasz.

Virágos kikelet... vidul a határ... afes-
kék... a gólyamadár... ezek jutottak ma reg-
gel eszébe mindenkinek. A reggeli esőnek olyan
friss illata volt, mint az ibolyának. A hónap,
az február, de az eső, az májusi. A fehér hó
egyszerre eltűnt a házak tetejéről, a jégpályá-
kat egyszerre bezárták, tulajdonképpen szo-
móru dolog az, hogy valaminek vége van,
ami kellemes volt. De vidám dolog, hogy va-
lami kezdődik, ami még kellemesebb lesz. A
szegény emberek ma nem fűtöttek be a
kályhába, nem a tavasz öröme, hanem azért
mert már nem volt egy darabka szénük sem.
Igaz, hogy már régen nem fűtöttek be, de ez
nem változtat a dolgon. Mégis vannak embe-
rek, akik kételkednek a virágos határ ily ko-
rai megjelenésében. Ennélfogva előveszik a
kalendáriumot és megnézik a jóslatot. És ek-
kor részben megnyugodva, részben megrökö-
nyödve olvassák a jeles Herschel véleményét,
kiki a maga kívánsága szerint.

A kitünő Herschel februárra véges-végig
sok havat és hideget jósl. Kemény jégpá-
lyákat és pompás szánkó-utakat. Hígyünk-e
neki? Istenem, milyen várakozó arculattal te-
kintünk most a jövőre. Ha a tavasz barátai
vagyunk, azt mondjuk: Herschel nyilván té-
ved. Nem kell neki mindent elhinni, hiszen
látjuk, hogy minden elolvadt, a korai tavasz
kétségtelen. Ha ellenben a tél barátai vagyunk,
boldogan gondolunk rá, hogy még egy kissé
eljén a tél, korcsolyázhatunk még finom hől-
gyekkel karonfogva a jégpályákon és végig
suhanhatunk még a havas hegyoldalokon, az
erdős utakon üde leánykékkel, egy szánkón,
ketten egyedül. Ezt mondja a nagyszerű Her-
schel és biztosan úgy lesz, mert hiszen ő
csak tudja?!

— **Személyzet szaporítás a mérnöki hivatal-
nál.** A városi mérnöki hivatal már régebb idő-
 óta sürgeti a személyzet szaporítását, mert a
mostani munkaerővel nehéz azt a sok teendőt
elvégezni, amely a hivatalra hárul. Miért is a
tanács tegnapi ülésén elhatározta, hogy egy
építéssz, egy mérnököt és egy építőmestert egy-
előre ideiglenes minőségben fognak alkalmazni,
s ha a mérnöki hivatalt újjá szervezik, az
illetőket véglegesíteni fogják.

— **A Kossuth-szobor.** A Kossuth-szobor
ügyével a tanács tegnap foglalkozott és utá-
sította a három tagú bizottságot, hogy a szo-
bor elhelyezése kérdésében végre határozzanak
véglegesen, mert a művészek elkészültek az
öntéssel s a szobor alapozási munkálatait meg-
kellene kezdeni.

— **A kereskedő ijak bálja.** A Debreczeni
Kereskedő Ijak Társulata február hó 8-ikán,
szombaton az Arány Bika szálloda dísztermé-
ben zérteköri téncestélyt rendez, melyre jegyek
csak a meghívó előmutatása mellett Ászmann
Ferencz, ifj. Gyürky Sándor, Kardos László,
Kontsek Kornél, Márton Gyula és fia, Mentze Hen-
rik, Szabó Lajos fiaik irak üzletében és este a
pénztárnál, páholy-jegyek csakis Zádor Lajos
utóda: Molnár Ferencz ur üzletében válthatók.
Személy-jegy 4 korona. Család-jegy 8 korona. Pá-
holy-jegy 10 korona. Felültetések a társulat
könyvtára javára köszönettel fogadtatnak s hir-
lapilag nyugtáztatnak.

— **A helybeli ajánlott levelek.** A m. kir-
postya helybeli ajánlott levelek bérmentesítésére
új, 16 filléres bélyegeket hozott forgalomba, me-
lyek az 1900 év előtt forgalomban volt 8 kraj-
cáros bélyegeket fogják pótolni. Erre a bélyegre
már régen szükség lett volna, hiszen kereskedő-
bélyeg, bankok, osztálysorsjéték üzletek néhasz-
zával adják tel naponta a helybeli ajánlott leve-
leket és ezeket eddig egyenként 10 és 6 filléres
bélyeggel kellett frankirozni. A kereskedelmi és
ipari kamarák már évekkal ezelőtt kérték is az
értékjegy életbeléptetését s tizenhárom evre volt
a postának szüksége, hogy e praktikus intézke-
dést életbeléptesse. Maga a bélyeg rendkívül pri-
mitív, se rajz, se nyomás tekintetében meg sem
közelíti a művészi kivitelű külföldi értékjegye-
ket. Színei némileg átmeneti az 1 filléres fe-
kete és 60 filléres zöld színe között. Rajza és
kiállítása megegyezik a forgalomban levő bélye-
gek rajzaival. Tudomásunk van róla, hogy a
posta már öt évvel ezelőtt pályázatot hirdetett
új értékjegyek rajzaira, több művésznök be is
nyújtotta terveit, de még semmi pozitív ered-
mény nincsen.

— **Az ellopott ruha.** Hadházi (Andrásné Fű-
vészkert-utca 8. szám alatti lakos panaszt
tett a rendőrségen, hogy valaki e hó 6-án
délelőtti lakásából egy öltöny ruhát ellopott. A
rendőrség a nyomozást megindította.

— **Az idej naplár.** Az esztendő, amelyből
már egy naponat lemorzsolunk, egész sereg új
sajátosságot hoz magával, ami a XX. század-
ban nem fordul elő többé. Ezek a sajátosságok
összefüggenek az idej husvétnak rendkívül ko-
rai terminusával. Idén március 23-án lesz ez
a nagy ünnep, tehát csaknem a legkorábbi dá-
tumra, ami 1856 óta nem fordult elő. Ismerte-
tes, hogy husvétet mindig az első tavaszi teliholdat
követő első vasárnapra fűzik. Ha azon-
ban tavasz kezdete telihold és vasárnap egy-
beesik, a husvéti ünnep így következő va-
sárnapon lesz. Következik ebből, hogy husvétot
legkorábban 22-én és legkésőbbben április 25-én
kell ünnepelni. E legkésőbbi terminusra leg-
utóbb 1886-ban esett és legelőbb 1913-ban is
méliődik meg. A legkorábbi terminusra, márci-
us 22-ére, 1761-ben és 1818-ban esett husvét,
ami a huszadik században többé nem is for-
dulhat elő. Mint mostan március 23-ára, legko-
rábban 2003-ban esik husvét, ha ugyan ad-
dig nem jelennek meg meghatározott napot zen-
nek a bolygó ünnepnek. A husvét korai ter-
minusának az a természetes következménye,
hogy korábbra esik minedn bolygó ünnep. Így
Nagy-péntek a tavasz kezdetének napjára, már-
cius 21-re esik, áldozócsütörtök május elsején
lesz, pünkösd pedig május 11-én.

— **Mailáth lesz a kálócsai érsek.** Sok kom-
bináció és találgatás merült már fel, vajjon ki
lesz az új kálócsai érsek? Most már biztos
forrásból megállapítható, hogy erre a fontos egy-
házi pozícióra Mailáth Gusztáv grófot, az er-
délyi püspököt szemelték ki. Hír szerint rő-
vid időn belül megjön a legfőbb fórumtól a
megegyezés.

— **Korzoru Zöld tanácsnok sirján.** Zöld Mi-
hály városi tanácsnok sirját Biczó Gyula ipa-
ros-köri elnök, aki jelenleg Abbáziában tartó-
zkodik, tegnap a kör nevében megkoszoruzta.
Zöld Mihály a 80-as évek végén Abbáziában
elhunyt s az iparos-kör, melylyel szoros ösz-
szeköttetésben állott a kiváló tanácsnok, nem
feledkezett meg róla. A kegyeletes cselekedet-
nél ott voltak Vecsey Károly nyugalmazott vá-
rosi főjegyző és Kővesdy Imre debreczeni gaz-
dálkodó is, akik most Abbáziában üdülnek.

— **Csendőrtartalék-csapat Debreczenben.**—
Oláh Imre csendőrezredes a belügyminiszter meg-
bizása folytán felkereste Kovács József polgár-
mestert s előadta, hogy a kormány jóvá
csendőr tartalékállományt szervez, mely kétszáz
emberből fog állani s ezt a zendülések elnyo-
mására fogja felhasználni. Debreczenben egy öt-
ven emberből álló csendőrállományt akar elhe-
lyezni s ezért bérilletmény kötelezettség nélkül,
laktanyát kér a várostól. A polgármester a
maga részéről pertolni fogja a kérelmet, azon-
ban a közgyűlés fog ebben a kérdésben határoz-
ni. Annakidején majd hozzászólhat a dologhoz.

— **Köztisztaság.** A köztisztaság és fuva-
rozási vállalat tegnap este ülést tartott, melyen
adminisztratív ügyeket intéztek el. Bizony sok
tennivalója volna a vállalatnak, mert szegényle-
tes állapotok uralkodnak mindentel a városban.
Piszok, sár mindentel, bokéig csobogunk a
lotyban; igazán ézsiai állapotok vannak eb-
ben a hires, nagy mágyar városban. Ott va-
gyunk, ahol más városok száz év előtt!

— **A hűtlen férj.** Sz. L.-né panaszt tett a
rendőrségen, hogy férje az utóbbi időben egy
leánnyal kötött ismeretséget s tegnap öt egy-
baltával fenyegette és a lakásáról elűzözte.
Mig az asszony az édesanyjánál időzött, férje
összeszedte a lakásában levő, az asszony tulaj-
donát képező apróságokat és a leány lakására
szállította. Az eljárást megindították.

— **Az ellopott fülbevaló.** Bárdos Jakab dr-
Széchenyi-utca 23. sz. alatt lakó ügyvéd pa-
naszt tett ismeretlen tettes ellen a rendőrségen,
hogy feleségének 1500 K értékű briliáns fülbe-
valóját valaki tegnap délután 3—5 óra között
lakásáról ellopta. A rendőrség megindította a
nyomozást és a gyanu az ügyvéd cselédjére,
Deák Eszterre irányult. A leányt vallatni kezd-
ték, de ő tagadta a lopást. A rendőrség ház-
kutatást tartott a panaszos lakásában és az
egyik szekrény alatt a fülbevalót megtalálták, de
eltörve. A rendőrség ez ügyben a nyomozást
tovább folytatja.

— **Mikor szől bemutatóra a betétkönyv?**
A Kuria 1912 november 5-én kelt, 430—1912.
számu ítéletével kimonodta, hogy a takaré-
betéti könyvecske csak akkor bemutatóra szóló
papir, ha az alapszabályi intézkedés, amely sze-
rint a betét a könyvecske előmutatójának ki-
fizetetik, magán a könyvecsken van kitün-
tetve.

— **Rendezett tanácsu városból újból nagy-
község.** Magyarokanizsáról jelentik: Magyarokani-
zsa nagyközség négy évvel ezelőtti rendezett ta-
nácsu városná alakult és átalakulás után a vá-
ros hatósága erélyes kézzel fogott hozzá a
város ügyeinek rendezéséhez. Az erős kezű köz-
igazgatás azonban sok polgárnak egyéni érde-

keibe (!) ütközött, mire többen mozgalmat indítottak a rendezett tanácsú városnak nagyközségi valóságos visszaalakulása iránt. Rövid idő alatt sikerült is nagyszámú aláírásokat gyűjteni azon az alapon, hogy Magyarországra nem bírja el a rendezett tanácsú város kiadását a mozgalom vezetői a közgyűléshez a nagyközségi valóságos visszaalakulása iránt indítványt nyújtottak be. Az indítványt a közgyűlés szótöbbséggel elhatározta, hogy a rendezett tanácsú városból a nagyközségi valóságos visszaalakulást fogja kérelmezni a belügyminisztertől.

A villamos megállóknál. A villamos megállóhelyek a legfontosabb helyen megközelíthetőknek sár és víz van mindenütt. Most, a folytonos nedves időjárás mellett sürgősen kellene intézkedni, hogy legalább könnyen odajuthatnánk a villamos kocsikhoz a megálló helyeknél, mert a közbiztonsági szempontból és különösen közbiztonsági szempontból is feltétlenül szükséges volna. Persze a villamos vállalatnak kisebb gondja is nagyobb annál, hogy a közönség kényelmére és közbiztonságára gondolna! Neki az a fő, hogy minél több legyen a bevétel; tisztaság, kényelem és életbiztonság: mindezt az önéké! Pedig olyan sikos idők járnak, hogy az ember csak úgy csuszka és félve juthat a megállókhöz. Azután a villamos személyzet se férdik az utasokkal, nap-nap után gézlopnak a kocsikkal az emberek véreben. Bizony botrányos állapotok ezek! Meddig kell még túrnunk?!

Fejedelmi származású postamester. Szabadkáról jelentik: Levél érkezett ma Szabadka polgármesteréhez a temesmegyei Aga közönség postamesterétől. A levélből kitűnik, hogy a montenegrói király egyik leszármazottja Szabadkán akott és az agai postamester felesége volt. Maga a levél így szól:

«Tekintetes polgármester ur! Nőm, született De Vuits elhalálása után megtaláltam a családi okmányokat. Atyja szabadkai születésű volt, valamint nagyatyja is, aki később grófi rangra emeltetvén, Montenegró fejedelme lett. Az okmányok francia, angol, latin vagy szerb nyelven vannak írva, élelmi okmányokként hitelesítve. Szabadka városának hajlandó vagyok ezeket az iratokat a városi levéltár számára megküldeni. A város közönségére bízom, hogy az okmányokért megfelelő tiszteletdíjat adjon. Govrik Lajos, m. kir. postamester.»

Biró Károly dr. udvari tanácsos, polgármester intézkedett, hogy az iratokat átvegyék és azoknak tanulmányozása után meg lehet majd állapítani, vajjon szabadkai leszármazottja volt-e a montenegrói fejedelemnek.

Élő halott. Az Arad közelében levő Erdőhegy községben Tamás József jómódu gazda felakasztotta magát, de észrevették, levágták a kettől és a gazda eszméletlenül feküdt. A szolga azt mondta az orvosnak, hogy azonnal jöjjen, mert a gazda mindjárt meghal. «Ha ugyanis mindjárt meghal, — mondotta az orvos — akkor nekem nem érdemes ebben a sárban két órahosszáig kocsizni.» Az orvos azonnal kiállította Tamás József halotti igazolványát. A szolga az okiratot a községhezvitte, ahonnan az ügyilkosságot megtelefontáltak az ügyészségnek és engedelmet kértek a temetésre. A vizsgálóbíró és az orvosok kimentek a községbe, hogy felboncolják a halottat. A községben aztán megtudták, hogy Tamás fél nap múlva visszanyerte eszméletét és most is él.

A Nemzeti kávéházban minden este egy elsőrendű Női-zenekar Nemény Jenő karmester vezetésével hangversenyeznek.

A Debreczenvárosi Takarékpénztár r-t üzlethelyisége Piaez-utca 42 szám alatt azonnal kiadó. Értekezhetni Dr. Polgár Dániel irodájában ugyanott.

— Mi volt a hus ára 1848-ban? Tornavármegye volt alispánja, Komjáthy Sámuel, Kassa város megkeresésére 1848. júniusában a következőket írta gróf Desseffy Ferencnek, Kassa város polgármesterének:

«Méltóságos gróf és Polgármester ur! Folyó hó 17-én kelt hivatalos becses levele következtében sietek értesíteni, hogy a marhahusnak fontja Tornán 14 kr., helységekben pedig 12 kr.; a juhhusnak fontja pedig Tornán 10 kr., a helységekben 9 kr.-ban váltócédulában van jelenleg megállapítva, kenyér- és zsemlyesütő Tornamegyében állandó nem lévén, ezeknek ára nem szokott szabályoztatni. Minden tisztelettel maradván, Komjátiba, június 23-án 1848.

Komjáthy Sámuel,
Torna vármegye első alispánja »
Mennyire más azóta a világ. Eltűnt Tornavármegye, nincs váltócédula, nincs árszabás s oda az olcsóság.

A hiteltudósítók megrendszabályozása.

Budapestről el lehet mondani, hogy minden rossznak, minden bűnnek meg van benne a gyökere. Hol csendesesen sarjadzik az a gyökér, hol veszedelmesen burjánzik, amint az alkalom napja kisüt rá. A hiteltudósítókka üzött visszaélések is benne vannak Budapestben és üzelmeinek leltárában. Évek óta sok svindlit követtek el ezen a téren, most azonban, mikor megcsappant a hitel, mikor nehezebb feltételekhez van kötve a hitelképesség, kisütött az a bizonyos nap s megdöbbentő sorozata jutott napvilágra a visszaéléseknek.

A hiteltudósításról, melyet a gazdasági élet fontos szervének kell tekinteni, kiderült nálunk, hogy teljesen megbízhatatlan, s bár vannak komoly, szolid hiteltudósító irodáink, a felek sohasem tudhatják, hogy kinek a kezére bízták érdekeik megóvását, vagy pedig — ha a tudósító iroda maga jóhiszemű is — ki szerezte meg számukra az adatokat. A hiteltudósítókkal szemben ugyszólván teljesen fegyvertelenül áll a fél. A visszaéléseket nem korlátozza kellő törvényes intézkedés. Az irodák iparigazolvány alapján működhetnek, még csak iparigazolvány sincsen, melynek alapja legalább a hatóságilag megállapítható megbízhatóság volna.

Ezen az állapoton, mint értesülünk, a kereskedelemügyi miniszter változtatni akar. Törvénytervezetet készít, melylyel megfelelően szabályozni akarja a hiteltudósítás rendetlen viszonyait. Az üzleti körök mindenesetre nagy várakozással tekinthetnek e törvényalkotás elé, mely fontos érdekek megóvására törekszik.

Hirdessen

az „UJ DEBRECZEN“-ben,
Debreczen város egyetlen valóban független ellenzéki lapjában.
!! Olcsó hirdetések !!

Legújabb.

Saját tudósítónktól.

Leltartóztatott tanácsos.

Dr. Leindecker kölni igazságügyi tanácsos nagy felelősségek következtében fizetőkép-telen lett és elsikkasztotta az érvék pénzét. Ma leltartóztaték Leindeckert.

A newyorki rendőrség.

Newyorkból jelentik, hogy a rendőrség magasabb rangú tisztikaráról újabb visszaélések derültek ki. Az államügyész perbe fogja vonni a newyorki rendőrség főbb tisztviselőinek legnagyobb részét. Walsh rendőrkapitány bevallotta, hogy rendszeresen zsarolta a nyilvános ház tulajdonosait és az alsóbbrendű szállodák bérletit, akik havifizetést adtak neki és tisztviselőtársainak. Walsh kapitány, egy rendőrbiztos és egy rendőrfelügyelő eddig közel 1 millió dollárt sarcolt a kéteshírű házak tulajdonosaitól.

A дума a nők ellen.

Pétervárról jelentik: A birodalmi tanács 84 szavazattal 66 ellen elvetette a birodalmi дума javaslatát, mely a nők előtt megnyitni kívánta az ügyvédi pályát.

Uj mohamedan birodalom.

Kairóból jelentik, hogy Felső-Egyiptomban új mádi bukkant fel, aki az arabok és az indiai mohamedánok nevében új mohamedán birodalom megalapítását hirdeti.

UJ DEBRECZEN

Február 15-én

új előfizetési időszak nyílik. Felkérjük hazafias olvasóközönségünket, hogy ez alkalomból terjeszszék ismerőseik körében az „Uj Debreczen“-t. Szerezzenek minél több új előfizetőt, hogy annál szélesebb körben terjeszthes-sük a nemzeti és demokratikus eszméket. Aki az „Uj Debreczen“-re tiz előfizetőt gyűjt egész évre, annak állandóan ingyen küldjük lapunkat.

Pixavon
Hajápolás
tudományos alapon
a leghelyesebb
mód a fejbőr
ápolására és a haj
erősítésére.
Ára
üvegenként
2-50 K
Hónapokig
ele-
gendő.

CSARNOK

A párisi cigányok krónikájához.

(5.)

Tavaj még 9 hónapos szerződésnek tett eleget Madridban Berky Lajos keresztfia vezetése mellett a Ritz-hotelben és szintén több ízben volt alkalma a királyi udvarnál játszani, ahol a király és a királyné ismetelten megszólítással tüntették ki.

Ez volt hatyu bőgőzése. Amióta onnét hazajött, az öreg kuruc folytonosan gyengélkedett, míg a minap aztán kiszenvedett és mosolyogva vonult a másvilágra. Habár Poldy bandájából régebben kivált, azért vele mindig szíves barátságot tartott fenn és öreg bajtársát utolsó nyughelyére Poldy vezetése mellett kíséte az idaváló egész cigány nemzetség.

Az elhugynak egyetlen leánya Illés Poldy nagybőgősnek a felesége itt Párlsban és legközelebb ezeket éri ti az öreg kuruc kimulta, úgy hatrahagyott özvegyét, ki felvidéki családból származik és aki mindig híven ápolta élete bajtársát. Lossó Dezső itteni cimbalmos testvérbátyját gyászolja az elhunytban.

Berkes Béla Budapesten pedig nagybátyját. Nyugodjanak az elhunytak porai az idegen földben kiengesztelődve a világgal — bekében. A cigány nemzetség áldhatja emlékét!

Barna Fülöp.

Vége.

A szerkesztésért felelős: a lapfőmunkatárs.

Meghívás.

A Debreczeni Hitelbank Részv.-Társ.

VIII-ik RENDES KÖZGYŰLÉSÉT

1913. év február hó 16-ikán délelőlt 10 órakor, saját helyiségében tartja meg, melyre a tisztelt részvényesek ezuton meghívotnak.

Tárgysorozat:

1. Igazgatósági jelentés az 1912 üzlet-évről, ezzel kapcsolatban az 1912. évi zárszámadások beérkezése.
2. A felügyelő bizottság jelentése.
3. Határozathozatal az igazgatóságnak és felügyelő-bizottságnak adandó felmentvény tárgyában.
4. Igazgatósági javaslat a nyereség felosztása iránt.
5. Az alapszabályok 25-§-a alapjau kilepő 1 igazgatósági tag helyének betöltése 3 évre.
6. Az alapszabályok 33. illetve 34 §-a alapján 10 igazgatósági tanácsos helyének betöltése 3 évre.
7. Az alapszabályok 23 §-a értelmében előterjeszhető esetleges indítványok tárgyalása. Debreczen, 1913. február hó 1-én.

Az igazgatóság.

FIGYELMEZTETÉS!

1. Az alapszabályok 17 §-a értelmében szavazati joggal csak azon részvényes bír, kinek részvényei a részvények letételére megállapított zárhatáridő előtt legalább 60 nappal irattak át nevére.
2. A részvények szelvényekkel együtt bezárólag 1913. február hó 13-ig a társaság pénztáránál leteendő.
3. A letett részvényekről a részvényes névre szóló, a letett részvények és az ezek alapján gyakorolható szavazatok számot fel tüntető igazolványt kap, mely csak az abban megnevezett személy, vagy igazolt meghatalmazottja részére bír érvénnyel.
4. A részvények csak a közgyűlés befejeztével és az elismervény visszaadása ellenében adhatók ki.

Apró hirdetések.

Levélbélyegekben is lehet az apró hirdetések árát mellékelni. A kiadóhivatal fönntartja magának a szövegváltoztatási jogot oly hirdetésekkel szemben, melyek megjelenését kizárja a hirdetés tartalma, értelme. — Tudakozódásokra készséggel adunk felvilágosítást, ha a válasza szükséges levélbélyeg mellékelik. Minden hirdetésre ingyen ad fölvilágosítást a kiadóhivatal s hirdetésekét kívánatra díjtalanul szerkeszt.

HA NINCS PÉNZE és szüksége van vászon, asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi-, fiu öltönyre vagy túlóra, kép és butor, a mai naptól fogva oly olcsón lesz eladva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon. Telefon 685.

OLCSÓ és jó órák ékszerek legolcsóbban szerezhetők be Gasparik Ádám órák és ékszerész-nél Debreczen, Hunyadi-utca 12. Ugyanott órajavítások legolcsóbban eszközölhetnek.

Béres család. kinek fia kondás is lehetne felvétetik Tizenháromváros-utca 28.

Levelezés.

MODERN és NEM BÁNJA MEG jelégére levél van a kiadóban.

ÉRDEKNÉLKÜLI barátságát keresi közép koru uriember egy idősebb nőnek. Levél: „Bizalmas barátság” címmel a kiadóba.

Van szerencsém az igen tisztelt gazdálkodó urak becses tudomására hozni, hogy a Péterfia-u. 24. sz. házamnál

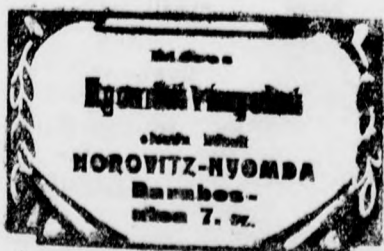
szűrszabó üzletemet

teljesen megújítottam és kész munkáim s valódi erdőlyországi, nagyszabóni a legelső és legjobb Vég-szűr raktárból szállítom és kész munkáim, berendezésem, határozottan vagyok bátor kijelenteni, hogy a legkényesebb, legjobb és legolcsóbb vásárlásnak is megfelelek.

Maradok tisztelettel

Molnár Mihály

szűrszabó.

Hirdetmény.

A Kövesdi János-féle alapítványból 75 fiu és 75 leány, együtt 150 gyermek fog téli ruhával, cipővel és csizmával ellátatni.

Felhivatnak mindazok, kik ezen ruhákhoz szükséges szöveteket, valamint cipőket és csizmákat szállítani óhajtják, hogy szövet-mintáikat az árak megjelölésével együtt, egy pár minta cipő és egy pár minta-csizmát szintén az ár megjelölésével együtt a Közgými hivatalhoz a folyó évi február 15 ik napig déli 12 óráig adják be.

Bővebb értesítést ugyancsak a Közgými hivatal ad Csapó-utca 19. sz. alatt I ső emelet 1. sz. ajtó alatt.

Medgyesy Lajos
közgyám.

Egy okos fej

elsajátítja azon vívmányokat, melyeket a tápszerkémia a házasvonnai megajándékozta.

Dr. Oetker sütőpora a 2. f. élelő pótlásul szolgál, mellyel kuglófokat, linzi és más egyéb tortákat, valamint mindennemű süteményeket és tésztákat lazábbakká, nagyobbakká, jobb ízűvé és könnyebben emészthetővé tesz.

Dr. Oetker pudingpora a 2. f. tejjel főzve, gyermekeknek és felnőtteknek esontot képző, nagyszerű és olcsó utóleledelt nyújt.

Dr. Oetker vanillinaukum a 12 f. csokoládé, tea, puding, tej, mártás és eréme vanilliazásim szolgá és teljesen pótolja a drága vanillia esővet. Egy csomag tartalma 2-4 jó vanillia-csönek felel meg.

Kiműtő használati utasítás minden csomagon. Kapható minden élelmiszer üzletben, valamint drogériában. Vények ingyen.

Dr. OETKER, Baden-Wien.

CSÁSZÁRFÜRDŐ

BUDAPESTEN.

Nyári és téli gyógyhely, a magyar királyi mas-rend tulajdona. Elsőrangú kónes kórház gyógyító is; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, iszapborogatások, uszodák, kúpn hölgyek és urak részére. Török- és márványfürdők; hőleg- szénásvány- és villamos vízfürdők. — A fürdők kitűnő eredményre vezetnek főleg csúszóbántalmakkal és idegbajok ellen. — Ivó-kúra a legújabb szervek hurutos eseteiben s altesti pangásoknál. 200 kényelmes lakószoba. Szolid konyha, pánfános árak. — Gyógy- és zenedii ním. Prospektust ingyen és bérmentve küld.

az igazgatóság.

Az Uj Debreczen szerkesztősége Barabos-u. 7.

Telefon 4-12.

Alapított 1901-ben.

HOROVITZ ZSIGMOND

Könyvnyomdája

Darabos-utca 7. szám.

Levélpapírok, falragaszok,
számlák, meghívók, név-
jegyek és minden egyéb
nyomdai munkák a leg-
pontosabban készíttetnek.
Szedőgép.   Telefon 412.

Meghívó.

A DEBRECZENI GAZDÁK BANKJA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

XX-ik évi rendes közgyűlését

1913. évi február hó 23-án délelőtt 11 órakor, saját helyiségében tartja meg, melyre a t. részvényeseket tisztelettel meghívja az igazgatóság.

Tárgysorozat :

1. A közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére, 3 jelenlevő részvényes kijelölése.
2. Az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése a lefolyt üzletről.
3. Az 1912. évi zárszámadások előterjesztése és a nyereség felosztására vonatkozó javaslat.
4. Határozathozatal a felmentvény megadása tárgyában.
5. Hat kisorsolt igazgatósági tag választása 5 évre.
6. Alapszabályszerűen beadott esetleges indítványok.

Azon t. részvényesek, kik a közgyűlésen részt venni óhajtanak, felkéretnek, hogy az alapszabályok 10. §-a értelmében részvényeiket a le nem járt szelvényekkel együtt, a közgyűlést megelőzően 3 nappal az intézet pénztáránaal térítvény ellenében letenni sziveskedjenek. A letett részvényekről kiadott elismervény a részvételi jogosultság igazoló jegyétül szolgál. Az eredeti mérleg, a veszteség-nyereségszámla, valamint az igazgatóság és felügyelő bizottság jelentése a közgyűlést megelőzőleg 8 napig a hivatalos órák alatt az intézet helyiségében megtekinthető.

TARTOZIK.

Mérleg-számla.

KÖVETEL.

Pénzkészlet:			Részvénytőke:		1000000-—
Pénztárkészlet	8738 70		Rendes tartalék	30000 —	
Osztrák-Magyar Bank giro	1018 72		Rendkívüli tartalék	8000 —	*38000-—
M. kir. postatakarékpénztár	643 90		Betétek:		
Pénzintézeteknél	67833 85	78235 17	Könyvetétek	1301853 74	
Értékpapírok:			Folyószámlabetétek	152866 74	1454720 48
Állampapírok	4225 —		Folyószámlahitelintzők		41564 57
Záloglevelek	187113 —		Szerződéses kölcsönök		260675 —
Pénzintézeti részvények	10000 —		Visszszámítás		730057 —
Elsőbbségi részvények	150750 —	352088 —	Átruházott kölcsönök		447298 42
Váltók:			Átmeneti tételek		
Jelzálogilag biztosított	1855000 —		Előre bevett kamatok	27837 25	
Kezességi váltók	476286 92	2331286 92	Adóhátralékok	12463 75	40301 —
Jelzálogkölcsönök		669598 42	Vegyesek		700 —
Adósok folyószámlán (fedezett)		278110 58	Nyereség:		
Kézizálogkölcsönök		66801 11	Áthozat 1911. évről	1251 54	
Óvadékkölcsönök		31640 —	Folyó évi tiszta nyereség	89862 79	91114 33
Részvényesek hátraléka		213975 —			
Irodai berendezés:					
Intézetnél (leírás után)	24270 68				
Zálogháznál (leírás után)	5319 17	29589 85			
Átmeneti tételek:					
Előre fizetett kamatok	14602 80				
Előre fizetett házbér	475 —	15077 80			
Hátralékos kamatok		9266 51			
Értékpapír függő kamat		11863 50			
Részvényesek hátralékos kamata		10420 —			
Vegyesek		6477 94			
		4104430 80	*Idei hozzájárulással 60,000 korona.		4104430 80

TARTOZIK.

Veszteség- és nyereség-számla.

KÖVETEL.

Kamatok:			Kamatok:		
Betétkamatok	58876 48		Váltókamat	190674 55	
Folyószámlakamatok	5761 05		Folyószámlakamat	25614 77	
Visszszám. kamatok	79873 22		Jelzálogkamat	31654 23	
Átruházott kölcsönkamatok	13767 41		Kézizálogkamat	14913 46	
Szerződéses kölcsönkamat	4307 71		Értékpapirkamat	14324 84	277181 85
Lombard kamat	1067 88	163653 75	Jutalékok és különféle bevételek		59334 31
Tiszti fizetések, lakbérek és szolgálk fizetése. intézetnél és zálogháznál		30949 15	Áthozat 1911. évről		1251 54
Üzletköltség intézetnél és zálogháznál		16428 28			
Házbér, intézeti és zálogházi		5500 —			
Adók		24463 76			
Leírások		5540 35			
Vegyesek		118 08			
Nyereség:					
Áthozat 1911. évről	1251 54				
Folyó évi tiszta nyereség	89862 79	91114 33			
		337767 70			337767 70

Debreczen, 1912. december 31.

IGAZGATÓSÁG:

- Suhajda Béla, vezérigazgató, Kovács Gyula, elnök.
 Dr. Bakonyi Samu, alelnök, ifj. Balogh István, Györfly István, ifj. Kertész István, A könyvelésért: Terestényi Béla, főkönyvelő.
 Dr. Bay András, Nagy Sándor, Nendert Richárd, helyettes igazgató, ifj. Kertész István, Polgári Bálint, alelnök.
 Medgyaszay Miklós, Nagy Sándor, Pákozdy Sándor, Kertész László, Kertész Imre.
 Dr. Barnabás Pál, Dr. Justh János, FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG: Lévay Gyula, Koszorus Kálmán, Polgáry József, Udvarhelyi Géza.
 Dr. Trocsányi Béla.

Nyomatott Horovitz Zsigmond könyvnyomdájában Debrecen, Darabos-utca 7. Typograph szedőgépen szedve.